

[Hartvig Frisch.]

sekvens. Det var Ideen, der laa til Grund for Folkeforbundet. Jeg kan sammenfatte det i dette Ord: den mest vidtstrakte Demokratisme og Ligeberettigelse og samtidig Garanti for hver enkelt Stats Suverænitet — men vi maa ogsaa erkende, at det var paa denne Dobbeltighed, Folkeforbundet led sit Skibbrud. Dels blev det ikke et Forbund, som omfattede hele Verden, store Stater og Statsgrupper blev ikke Medlemmer, dels maa vi erkende, at Hævdselen af Suverænitetet sammen med den fuldkomne Ligeberettigelse uanset Staternes Størrelse ikke hører til i Realiteternes Verden, og derfor, da det kom til en Prøve, brast Folkeforbundet, og vi stod over for Krig.

Man kan tydeligt fornemme, synes jeg, at Franklin D. Roosevelt, da han udkastede Tanken til den nye Verdenspagt, tog Lære af Erfaringerne fra Folkeforbundet, og at han byggede det op, som den højtærede Udenrigsminister sagde, paa et ganske anderledes realistisk og nøgternt Grundlag. De Punkter, han frafaldt, var paa den ene Side den fuldkomne Ligeberettigelse og paa den anden Side den fuldkomne Suverænitet, udtrykt ved Kravet om, at der skulde være Enstemmighed ved alle Afgørelser. Det er paa disse to Punkter, at den nye Pagt adskiller sig fra den gamle Folkeforbundspagt, og det er det, der er kommet til Orde i de Paragraffer, som allerede den højtærede Udenrigsminister har været inde paa. Jeg skal senere uden ligefrem at gaa til en længere Gennemgang, som jo ikke er fornøden efter de Bemærkninger, som den højtærede Udenrigsminister har fremsat, komme tilbage til nogle af de principielle Synspunkter; men inden jeg gaar dertil, kunde jeg nok have Lyst til at sige et enkelt Ord om den særegne Symbolik, der knytter sig til Stedet, hvor denne Konference blev holdt, San Francisco. Jeg tænker ikke hermed paa, at det er en af Jordens skønneste Byer, men jeg tænker paa, at det er Amerikas største Krigshavn, og en Krigshavn, der ligger ved Pacific Oceanet. Det er der nemlig en Symbolik i.

Verdenshistorien, som vi kender den, har nu engang været en Historie, som har knyttet sig til Havet. Hvad vi kalder Oldtiden og et godt Stykke af Middelalderen, var knyttet til et stort Hav, Middelhavet, og de Magter, vi kender fra den Tid, de blomstrede og faldt i samme Takt, hvori de beherskede Havet, Middelhavet. Naar vi kommer fra Opdagelsernes Tid til Perioden efter 1500, saa ser vi, at Verdensudviklingen flyttes, og det bliver et nyt

Hav, Atlanterhavet, som bliver det Hav, hvorom Verdensbegivenhederne ikke blot militært, men ogsaa kulturelt samles, og det bliver Spaniere, Hollændere, Englændere og Franskmand, som bliver de Nationer, der i disse Aarhundreder ud over Atlanterhavet har den virkelige Ledelse i Verden. Efter at England ved Afslutningen af Napoleonskrigene har faaet det faktiske Hegemoni over Havene, saa bliver det Atlanterhavets sidste store Epoke — for nu maa vi erkende, at den Epoke er ikke mere. Det Hav, som bliver Fremtidens Hav, er Stillehavet. Det bliver de fire Magter: U. S. A., Det britiske Commonwealth, Kina og Rusland, der bliver Fremtidens store Magter omkring Pacific, som bliver Verdenshavet, og derfor er der et stort Symbol i, at denne Pagt er forhandlet og sluttet i San Francisco.

Jeg vender mig derefter til det, som ogsaa den højtærede Udenrigsminister var inde paa, nemlig Spørgsmaalet om vort eget Lands Stilling og Grundene til vor Optagelse som den 50de Nation. Jeg vil der ganske slutte mig til den Betragtning, den højtærede Udenrigsminister fremførte herom, hvori han i øvrigt ogsaa gav en Henvisning til den Rapport, min Kollega Erik Husfeldt og jeg selv har afgivet.

Vi har nøje kunnet følge den Debat, der blev ført i Eksekutiven — den Komité, hvor kun 14 Stater havde Sæde, og hvor saadanne vigtige Afgørelser først blev behandlet —, og som førtes her paa Norges Foranledning — det var vor Broderation, der tidligt havde stillet Forslag, og som stadig fastholdt det — om Danmarks Optagelse, og jeg vil gerne ligesom den højtærede Udenrigsminister sige, at der var tre Hovedaarsager. Maaske vil den Rækkefølge, jeg nævner dem i, blive en lille Smule anden, idet jeg vil begynde med Demokratiét. Som Paul Boncour i sin Tale, hvor han støttede Danmarks Optagelse, sagde det: Danmark er en demokratisk Nation og en Nation, som altid har staaet i det demokratiske, internationale Samarbejde, og herunder nævntes, ikke af Paul Boncour, det, som for Verden havde været en Begivenhed, at dette Land under tysk Besættelse i 1943 formaaede at gennemføre et Valg med overvældende Stemmedeltagelse og samtidig med et saa overvældende Tal for de samarbejdende Partier paa demokratisk Grund. Der viste Danmark, at hvad der end blev dets Skæbne under haarde Aar, demokratisk var Landet og Befolkningen, og intet skulde rokke det i dette dets Standpunkt. Den anden Ting, som for Udlandet — det